

Sygn. akt V CSK 79/21

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z powództwa E. Z.
przeciwko Spółdzielni Usług Motoryzacyjnych "S." w W.
o stwierdzenie nieważności lub uchylenie uchwały,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 lipca 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...).
z dnia 12 października 2020 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący E. Z. powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej oraz występujące w sprawie zagadnienie prawne.

Przyczyna kasacyjna w postaci istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, tak, aby jego rozstrzygnięcie mogło uzyskać ogólniejsze znaczenie, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen i możliwych kierunków interpretacyjnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, niepubl., z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl., z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl., z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie sformułowano zagadnienia prawnego, które odpowiadałoby tym kryteriom. Rozważania wypełniające wniosek dotyczyły ogólnych kwestii związanych ze sposobem rozumienia wspólnego celu spółki (art. 3 k.s.h.), interesu spółki jako kategorii autonomicznej i odrębnej od interesu wspólników oraz kolizji interesów ekonomicznych po stronie powoda. Wywód ten nie konkretyzował żadnego zagadnienia prawnego, które cechowałoby się abstrakcyjnym i precedensowym charakterem oraz konkurującymi wariantami rozstrzygnięcia. Za takie nie można było uznać pytania, czy „(...) ocena podejmowanych czynności lub zaniechania czynności na rzecz spółki powinna być dokonywana w oderwaniu od uprawnień mniejszościowego wspólnika” ani też, w jaki sposób powinna być rozstrzygnięta „(...) kolizja pozwanej z interesami spółki, której była udziałowcem”. Pytania te nie stanowiły bowiem zagadnień prawnych w znaczeniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., lecz były ukierunkowane na ocenę prawidłowości rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, w której wydano zaskarżony wyrok, co zapoznawało założenia rozważanej przyczyny kasacyjnej.

Stwierdzenie, że pogląd wyrażony w wydanym na skutek uprzedniej skargi kasacyjnej pozwanej kasatoryjnym wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2019 r., V CSK 634/17, można co do zasady uznać za słuszny, lecz „nie może [on] zyskać potwierdzenia” w realiach sprawy, abstrahowało ponadto od tego, że wykładnia prawa dokonywana przez Sąd Najwyższy ma charakter konkretny; jest ona zatem dokonywana w kontekście sprawy, w której Sąd Najwyższy wydaje wyrok i w pierwszym rzędzie odnosi się właśnie do tej sprawy.

W skardze nie wykazano również, by była ona oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Niewystarczające jest w tym przypadku twierdzenie skarżącego, że naruszenia prawa, których dopuścił się sąd, mają oczywisty charakter. Przyczyna ta wymaga przytoczenia rzeczowego, jurydycznego wyводу, z którego wynikałoby, że zaskarżone orzeczenie jest w sposób elementarny wadliwe. Zasadność skargi w stopniu oczywistym oznacza zarazem, że wadliwość ta jest widoczna już *prima vista*, bez potrzeby głębszych badań lub dociekań (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156, i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18, niepubl.).

Sytuacja taka nie miała miejsca w sprawie, w której wydano zaskarżony wyrok. Sąd Apelacyjny ocenił ponownie zasadność żądania powoda, respektując stanowisko Sądu Najwyższego, według którego ustalone zaniechania powoda szkodziły spółce S. Sp. z o.o., a przez to szkodziły pozwanej; były one ponadto kontynuowane przez szereg lat, uzyskując uporczywy charakter. Zestawienie motywów zaskarżonego wyroku z argumentami wniosku nie pozwalało na tym tle przyjąć, by wyrok ten był wadliwy, a tym bardziej, by był on nieprawidłowy w stopniu rażącym i elementarnym.

Ubocznie dostrzec trzeba, że stanowisko skarżącego było niekonsekwentne, zważywszy, że - jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy - powoływanie się w skardze na istotne zagadnienie prawne koliduje z twierdzeniem, opartym na tych samych lub zbliżonych okolicznościach, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2011 r.,

II UK 24/11, niepubl., z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, niepubl., i z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15, niepubl.).

Należało tym samym odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania przypominając, że Sąd Najwyższy bada na tym etapie jedynie wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego motywy (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), bez wnikania w uzasadnienie i ocenę zasadności podstaw kasacyjnych.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

ke